

Workshop DreptCompAct

ROLUL AVOCATULUI ÎN PROCESUL PENAL

Workshop pentru facilitarea comunicării mediu academic – mediu economic real, în vederea adaptării și corelării competențelor profesionale și a abilităților practice aferente, oferite de programele de studii de licență/masterat la care sunt înmatriculați membrii grupului țintă cu cerințele pieței muncii dinamice și globale

Răspunderea profesională a avocatului

Dezvoltarea și sprijinirea parteneriatelor sustenabile, cu angajatori din mediul economic real, la care se realizează stagiile de practică de specialitate, pentru adaptarea și corelarea competențelor profesionale cu cerințele pieței muncii, în vederea facilitării inserției socio-profesionale a viitorilor absolvenți

TIPURILE DE RĂSPUNDERE A AVOCAȚILOR

Potrivit Legii nr.51/1995, avocații pot răspunde, în condițiile nerespectării dispozițiilor imperative ale cadrului legal profesional:

✓ **DISCIPLINAR**

✓ **PENAL**

✓ **CIVIL**

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ:

- ☐ Răspunderea disciplinară a avocaților este reglementată legal de dispozițiile Legii nr. 51/ 1995, de Statutul profesiei de avocat, precum și de Codul deontologic al avocaților din Uniunea Europeană.
- ☐ Răspunderea disciplinară este incidentă dacă:
 - nu sunt respectate normele de drept care guvernează profesia de avocat
 - nu sunt respectate deciziile obligatorii adoptate de organele de conducere ale Baroului sau ale UNBR
 - a fost săvârșită o faptă în legătură cu profesia sau în afara acesteia, de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei sau ale instituției.

Poate constitui abatere disciplinară:

- ❑ încălcarea obligației de diligență în exercitarea profesiei;
- ❑ nerespectarea imputabilă avocatului a unor obligații contractuale, cum ar fi:
 - studierea cauzelor care i-au fost încredințate, indiferent dacă acestea sunt angajate sau din oficiu
 - prezentarea la toate termenele stabilite, în fața instanțelor de judecată sau la organele de urmărire/cercetare penală
 - prezentarea la instituții publice sau private, conform mandatului încredințat
 - administrarea de probatorii, efectuarea de demersuri convenite cu clientul sau din dispoziția instanțelor de judecată
 - susținerea cauzelor, depunerea de înscrisuri, concluzii scrise sau note de ședință ori de câte ori natura sau dificultatea cauzei cere aceasta ori instanța de judecată dispune în acest sens.

ACȚIUNEA DISCIPLINARĂ

- Acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult 1 an de la data luării la cunoștință, de către consiliul baroului, despre săvârșirea abaterii, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârșirii acesteia.
- În cadrul fiecărui barou se organizează și funcționează o comisie de disciplină care judecă, în primă instanță și în complet de 3 membri, abaterile disciplinare săvârșite de avocații din acel barou.
- În cadrul U.N.B.R. este organizată și funcționează Comisia centrală de disciplină, care judecă:
 - a) ca instanță de fond, în complet de 3 membri, abaterile săvârșite de membrii Consiliului U.N.B.R. și de decanii barourilor;
 - b) în contestație, în complet de 5 membri, potrivit prevederilor statutului profesiei.

- Recursul declarat împotriva deciziei disciplinare a Comisiei centrale de disciplină, ca instanță de fond, este judecat de Consiliul U.N.B.R. constituit ca instanță disciplinară în plenul său, în afară de persoana implicată în cauză.
- Împotriva hotărârilor pronunțate în complet de 3 sau 5 membrii, respectiv de Consiliul U.N.B.R. în plen, partea interesată poate formula contestație la Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București.
- Procedura judecării abaterilor disciplinare este stabilită în statutul profesiei și se completează cu prevederile Codului de procedură civilă.

REGULI DE PROCEDURĂ PRIVIND RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ

- Plângerea îndreptată împotriva unui avocat se adresează consiliului baroului pe al cărui tablou avocatul figurează cu drept de exercitare a profesiei sau în care avocatul a fost înscris în tabloul avocaților
- Anchetarea abaterii disciplinare se va face cu celeritate.
- Cercetările se efectuează după convocarea în scris, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire, a avocatului cercetat, trimisă la sediul său profesional. De asemenea, convocarea se poate face și prin mijloace electronice sau prin orice mijloc de comunicare care asigură dovada primirii și a datei la care s-a făcut înștiințarea, ori prin luarea la cunoștință prin semnătură.
- Refuzul de a da curs convocării sau de a prezenta înscrisurile solicitate de către organul care anchetează constituie o încălcare a îndatoririlor profesionale și nu împiedică desfășurarea anchetei disciplinare.

SANCTIUNILE DISCIPLINARE

- a) mustrarea;
- b) avertismentul;
- c) amendă de la 500 lei la 5.000 lei, care se face venit la bugetul baroului. Plata amenzii se va face în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii disciplinare. Neachitarea în acest termen atrage suspendarea de drept din exercițiul profesiei, până la achitarea sumei. Limitele amenzii disciplinare se actualizează periodic de către Consiliul U.N.B.R., în funcție de rata inflației;
- d) interdicția de a exercita profesia pe o perioadă de la o lună la un an, timp în care avocatul nu poate presta sub nicio formă asistență juridică, nu poate face uz de calitatea de avocat și nu poate participa la activitatea organelor profesiei
- e) excluderea din profesie.

RĂSPUNDEREA PENALĂ A AVOCATULUI

- În cazul avocatului, ca și în cazul oricărui alt subiect al raportului juridic de drept penal, infracțiunea este unicul temei al răspunderii penale
- Subiectul pasiv al răspunderii penale implică existența, la data comiterii faptei, a calității de avocat.
- Din punct de vedere al calității de subiect activ al unei infracțiuni, respectiv subiect pasiv al răspunderii penale, avocatul se bucură de un tratament egal cu al oricărui alt subiect, răspunderea penală fiind antrenată în condițiile normei generale.
- Există două excepții, expres prevăzute în Legea nr. 51/1995, cu privire la calitatea de subiect activ al unei infracțiuni a avocatului, respectiv infracțiunea specială privind secretul profesional, stipulată în art. 45 alin. (6), și infracțiunea privind nedenunțarea unor infracțiuni, stipulată în art. 45 alin. (8).

Excepții în care avocatul nu are calitatea de subiect activ al unei infracțiuni:

- Conform art. 45 alin. (6), *divulgarea de către avocat, fără drept, a unei informații confidențiale din sfera privată a clientului său ori care privește un secret operațional sau comercial, care i-a fost încredințat în virtutea aceleiași calități sau de care a putut să ia cunoștință în timpul desfășurării activităților specifice profesiei, **constituie infracțiune**.*
- Conform alin. (8) al aceluiași articol, **nu constituie infracțiune** fapta avocatului de nedenunțare a unor infracțiuni despre care ia cunoștință în exercitarea profesiei, cu excepția infracțiunilor de omor, contra umanității, infracțiuni privind prevenirea și combaterea terorismului (prevăzute de art. 32-38 din Legea nr. 535/2004). Totodată, în toate cazurile prevăzute în alin. (8), este exonerat de răspundere avocatul care previne săvârșirea infracțiunii sau consecințele acesteia în alt mod decât denunțarea făptuitorului.

RĂSPUNDEREA CIVILĂ A AVOCATULUI

- Avocatul răspunde pentru prejudiciile produse clienților ca urmare a neîndeplinirii din culpa (neglijență, imprudență, omisiune) a obligației de diligență asumate fata de aceștia în baza contractelor de asistentă juridică și pentru care devine răspunzător în baza acestor contracte, a prevederilor legale și a statutului profesiei.
- Avocatul are obligația să se asigure pentru răspunderea profesională, pentru acoperirea daunelor efective suferite de client și rezultate din exercitarea profesiei cu nerespectarea prevederilor legale, ale statului și a regulilor de deontologie profesională.

- Asigurarea de răspundere profesională se încheie, în funcție de titular, astfel:
 - ☐ **a)** avocatul stagiar se asigură pentru un risc asigurat în valoare de minimum 3.000 euro anual;
 - ☐ **b)** avocatul definitiv se asigură pentru un risc asigurat în valoare de minimum 6.000 euro anual.
- Asigurarea pentru răspundere profesională va fi încheiată cel mai târziu până la data de 15 decembrie a anului anterior celui pentru care se încheie și va fi în mod obligatoriu reînnoită anual.
- Polița de asigurare, a cărei copie este certificată de avocat, va fi depusă la secretariatul baroului cel mai târziu la data de 28 decembrie a fiecărui an.